

ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 14, м. Київ, 01135; тел. (044) 351-54-01, тел. факс (044) 351-56-92
vdz@avia.gov.ua, код ЄДРПОУ 37536026

Державна регуляторна служба України

Згідно з наказом Міністерства юстиції України від 08 квітня 2019 року № 1153/5 «Про повернення нормативно-правового акта без державної реєстрації для доопрацювання» наказ Державіаслужби від 15.03.2019 № 322 «Про затвердження Авіаційних правил України «Інструкція з організації та здійснення контролю на безпеку в аеропортах України» (далі – наказ) повернуто без державної реєстрації для доопрацювання з метою приведення його у відповідність до вимог законодавства, правил нормопроектувальної техніки та правопису, а також погодження із Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Міністерством охорони здоров'я, громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, які мають всеукраїнський статус, та переузгодження із Міністерством інфраструктури України, Міністерством внутрішніх справ України, Національною поліцією України, Державною регуляторною службою України, Державною фіскальною службою України, Адміністрацією Державної прикордонної служби України, Службою безпеки України.

Зважаючи на стислі строки проведення Міністерством юстиції України державної реєстрації наказу, просимо до 22.04.2019 року перепогодити наказ, проект якого було погоджено Державною регуляторною службою України (рішення від 05.03.2019 № 106, Вих № 1443/0/20-19 від 07.03.2019).

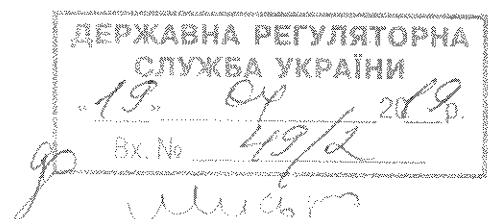
Додаток:

1. Копія наказу на 128 арк. в 1 прим.

Голова

Олександр БІЛЬЧУК

Андрій Матвеев
351-56-66

UB Державіаслужба України
1.19-2703-19 від 17.04.2019

арк.1

026475

ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДЕРЖАВІАСЛУЖБА)

15.03.2019

НАКАЗ

№ 322

Київ

Про затвердження Авіаційних правил України
«Інструкція з організації та здійснення
контролю на безпеку в аеропортах України»

Відповідно до статей 5, 11 Повітряного кодексу України, пункту 78 Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації, затвердженої Законом України від 21 березня 2017 року № 1965-VIII, Положення про Державну авіаційну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08 жовтня 2014 року № 520, та з метою удосконалення контролю на безпеку в аеропортах України **н а к а з у ю:**

1. Затвердити Авіаційні правила України «Інструкція з організації та здійснення контролю на безпеку в аеропортах України», що додаються.

2. Управлінню системою авіаційної безпеки (Мачуський В.В.) у встановленому законодавством порядку забезпечити:

подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції

006252

України;

оприлюднення цього наказу на офіційному веб-сайті Державіаслужби.

3. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Державної служби України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації від 28 вересня 2004 року № 81 «Про затвердження Інструкції з організації та здійснення контролю на безпеку в аеропортах України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 07 грудня 2004 року за № 1555/10154.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Голова Державіаслужби

О. БІЛЬЧУК

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної авіаційної служби
України

15 березня 2019 року № 322

Авіаційні правила України
«Інструкція з організації та здійснення контролю на безпеку в аеропортах
України»

I. Загальні положення

1. Ці Авіаційні правила регламентують порядок здійснення догляду та контролю на безпеку пасажирів, у тому числі транзитних і трансферних, членів екіпажів повітряних суден, ручної поклажі, багажу, особистих речей, вантажу, поштових та кур'єрських відправлень, бортових припасів, бортового харчування, польотних та аеропортових постачань, осіб та транспортних засобів, яким надається доступ до зони обмеженого доступу, що охороняється.

2. Положення та процедури, викладені в цих Авіаційних правилах, поширюються на всіх суб'єктів авіаційної діяльності, які забезпечують заходи безпеки з метою попередження актів незаконного втручання в діяльність цивільної авіації України.

3. Ці Авіаційні правила застосовуються службами авіаційної безпеки суб'єктів авіаційної діяльності з метою захисту, охорони та безпеки пасажирів, членів екіпажу, авіаційного персоналу, персоналу, задіяного в авіаційній діяльності, повітряних суден, об'єктів, суб'єктів авіаційної діяльності незалежно від форми власності та підпорядкованості.

4. На підставі цих Авіаційних правил суб'єкт авіаційної діяльності, що здійснює контроль на безпеку, розробляє відповідні технології, які затверджує його керівник після погодження уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

5. Терміни, що використовуються у цих Авіаційних правилах, вживаються у таких значеннях:

вибухові речовини та запалювальні речовини і пристрої – вибухові речовини та запалювальні речовини та пристрої, які можуть бути використані для заподіяння тілесних ушкоджень або становити загрозу безпеці повітряних суден;

заборонені предмети - зброя, вибухові речовини або інші небезпечні пристрої, предмети чи речовини, які можуть бути використані для вчинення акту незаконного втручання, що ставить під загрозу безпеку цивільної авіації;

загострені предмети чи предмети з гострим наконечником – предмети з гострим краєм чи гострим наконечником, що можуть бути використані для завдання серйозних травм;

затуплені інструменти – предмети, які можуть бути використані для

заподіяння серйозної травми (в разі їх застосування для нанесення удару);

робочі інструменти – інструменти, які можуть бути використані як для спричинення серйозних травм, так і для загрози безпеці повітряних суден;

предмети, обмежені для перевезення, - предмети, які в конкретному контексті авіаційної безпеки визначені як такі предмети, пристрої або речовини, які можуть бути використані для вчинення актів незаконного втручання проти цивільної авіації або які можуть створити загрозу безпеці повітряного судна та осіб, що перебувають на його борту, або споруд чи населення;

пристрої шоквої дії – пристрої спеціально призначені для шоквого ураження або паралізуючої дії;

захищені від несанкціонованого відкриття пакети – це пакети, вміст яких відповідає інструкціям з контролю безпеки, що рекомендовані Міжнародною організацією цивільної авіації.

Інші терміни, що застосовуються в цих Авіаційних правилах, вживаються у значеннях, наведених у Повітряному кодексі України, Державній програмі авіаційної безпеки цивільної авіації, затвердженій Законом України від 21 березня 2017 року № 1965-VIII, додатках до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію та інших нормативно-правових актах України з питань авіаційної безпеки.

6. У цих Авіаційних правилах використовуються такі аббревіатури:

ЄКЦА – Європейська конференція цивільної авіації;

ЗНВП – захищені від несанкціонованого відкриття пакети;

ПЗНП – проектування зображень небезпечних предметів;

ПС – повітряне судно;

РПІ – рентгенотелевізійний інтроскоп;

ІСАО – Міжнародна організація цивільної авіації;

ТЗД – технічні засоби догляду;

SCO – статус безпеки вантажного відправлення для дозволу його перевезення лише для вантажних та поштових повітряних суден;

SHR – статус безпеки вантажного відправлення для дозволу його перевезення щодо пасажирських, вантажних та поштових повітряних суден за умови дотримання вимог для вантажів з підвищеним ризиком;

SPX – статус безпеки вантажного відправлення для дозволу його перевезення на пасажирських, вантажних та поштових повітряних суднах.

II. Пасажири, члени екіпажів, їх ручна поклажа, особи, які не є пасажирами, та їх особисті речі

1. З метою унеможливлення пронесення на борт ПС або в зону обмеженого доступу, що охороняється, зброї, вибухових речовин та пристроїв або інших небезпечних предметів, речовин тощо, які можуть бути використані для здійснення акту незаконного втручання, в аеропортах України як на внутрішніх, так і на міжнародних рейсах здійснюються догляд та контроль на безпеку членів екіпажу, пасажирів, у тому числі транзитних та трансферних, ручної поклажі, багажу, вантажу, кур'єрських і поштових відправлень, польотних та аеропортових постачань, бортових припасів, бортового харчування, осіб та транспортних засобів, яким надається доступ до зони обмеженого доступу, що охороняється.

2. Після проходження догляду пасажири потрапляють в критичну ділянку зони обмеженого доступу, що охороняється, а потім прямують до ПС в супроводі уповноваженої особи аеропорту або суб'єкта наземного обслуговування під контролем служби авіаційної безпеки. Члени екіпажів, які не мають постійної перепустки в аеропорт, в якому перебуває їхнє ПС, прямують до нього у супроводі уповноваженої особи аеропорту або суб'єкта наземного обслуговування.

3. Транзитні пасажирів та їх ручна поклажа звільняються від догляду, якщо вони залишаються на борту ПС або не змішуються з відлітаючими пасажирів, які пройшли догляд, крім тих, які пересаджуються на борт того самого ПС.

4. У разі надходження достовірної інформації про прибуття до аеропорту транзитних пасажирів з аеропорту, в якому догляд проводився не на належному рівні, керівник транзитного аеропорту забезпечує проведення повторного догляду пасажирів, їх ручної поклажі та багажу з метою виявлення предметів і речовин, заборонених до перевезення ПС.

5. Трансферні пасажирів та їх ручна поклажа звільняються від догляду в разі дії міжнародної угоди про контроль на безпеку в одному пункті маршруту та захисту від несанкціонованого втручання під час переміщення таких пасажирів від пункту контролю на безпеку в аеропорту вильоту до борту ПС, що вилітає, та в аеропорту трансферу.

6. Контроль на безпеку осіб, які не є пасажирів, та яким надано доступ до зони обмеженого доступу, що охороняється, для виконання функціональних обов'язків, здійснюється згідно з вимогами до догляду пасажирів.

7. Спеціальні заходи безпеки здійснюються під час перевезення потенційно небезпечних пасажирів, а саме осіб без права на в'їзд, депортованих осіб та осіб, які перебувають під вартою.

До спеціальних заходів безпеки під час перевезення потенційно небезпечних пасажирів належать:

письмове повідомлення за 48 годин до вильоту експлуатанта ПС або його представника;

відокремлення від основного потоку пасажирів;

визначення маршрутів доставки до ПС та супроводження в

контрольованих зонах аеропорту представниками національної поліції України;
проходження посиленого контролю на безпеку;
проходження конвоїрами потенційно небезпечних пасажирів контролю на безпеку на загальних підставах перед або після здійснення посиленого контролю на безпеку потенційно небезпечних пасажирів;
здійснення доставки на борт ПС окремо від основного потоку пасажирів;
здійснення посадки на борт ПС до посадки інших пасажирів, а висадки з борту ПС після висадки інших пасажирів рейсу;
інформування державних органів транзиту та призначення про осіб, які позбавлені права в'їзду в Україну або депортуються, про причину перевезення, оцінки ризику, пов'язаного з перевезенням таких осіб;
не прийняття до перевезення на рейси, якими перевозяться групи дітей та посадових осіб, які охороняються державою згідно із Законом України "Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб", а також офіційних осіб іноземних держав, які згідно з протоколом перебування в Україні підлягають державній охороні.

8. Особа, яка відмовляється від проходження догляду або надання для цього ручної поклажі, багажу, особистих речей, що їй належать, до зони обмеженого доступу, що охороняється, та до перевезення ПС не допускається.

Про цей факт інформуються агенти з продажу авіаквитків, які працюють на території аеропорту, та авіакомпанії, що здійснюють рейси з аеропорту.

9. Пасажирів (осіб), які за результатами здійснення процедур догляду не отримали дозвіл на доступ до зони обмеженого доступу, що охороняється, передаються співробітникам правоохоронних органів, про що повідомляється авіаперевізник, на рейс якого було недопущено пасажира.

10. Догляд здійснюється уповноваженим персоналом служб авіаційної безпеки суб'єктів авіаційної діяльності щодо пасажирів, членів екіпажу, їх

ручної поклажі, багажу, особистих речей та інших осіб, які не є пасажирями, як з використанням ТЗД, так і із застосуванням методу ручного догляду осіб, ручної поклажі та багажу, особистих речей.

11. Ручний догляд ручної поклажі, багажу, особистих речей та осіб застосовується у разі виявлення за допомогою ТЗД підозрілих предметів у ручній поклажі, багажі, особистих речах або на тілі особи, а також у разі наявності у оператора сумнівів щодо відсутності у пасажира заборонених/обмежених до перевезення предметів.

12. Як додатковий захід забезпечення безпеки застосовується вибіркового ручний догляд пасажирів, членів екіпажу, інших осіб та вибіркового ручний догляд їх ручної поклажі, багажу та особистих речей.

Обсяги вибіркового ручного догляду визначаються відповідно до оцінки поточного та прогнозованого рівня загроз цивільної авіації, що затверджується уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

13. Окремо від основного потоку пасажирів догляд проходять:

члени екіпажів ПС;

пасажирів з обмеженими фізичними можливостями та особи, які їх супроводжують;

особи зі зброєю під час виконання ними службових обов'язків;

потенційно небезпечні пасажирів та особи, які їх супроводжують;

персонал, задіяний в процесі обслуговування пасажирів (рейсів);

інші особи, яким потрібен доступ в зону обмеженого доступу, що охороняється, для виконання службових обов'язків.

14. Час на проведення догляду не має перевищувати загального часу, передбаченого розкладом для оформлення рейсу, та має бути достатнім для якісного проведення процедури догляду. Спрощення процедури догляду за

будь-яких умов забороняється.

15.3 метою оптимізації використання простору та недопущення скупчення людей на пункті догляду експлуатант аеродрому/аеропорту забезпечує організацію черги в одну лінію та виділення персоналу для впорядкування руху пасажирів. Керівник служби авіаційної безпеки експлуатанта аеродрому/аеропорту забезпечує виділення оптимальної кількості операторів для кожного пункту догляду.

16. Зони для проведення процедур догляду за допомогою ТЗД (пункти догляду), а також ручного догляду осіб, ручної поклажі, особистих речей мають відповідати таким критеріям:

розміщені в прилеглих одна до одної зонах для того, щоб пасажир не мав можливості перекласти обмежені або заборонені для перевезення предмети в ручну поклажу іншого пасажирів та з метою недопущення крадіжок;

спроектовані таким чином, щоб спростити контроль за пасажирів, виключити можливість уникнення пасажиром проходження процедур догляду;

забезпечені лотками (ящиками), в які пасажир може викласти предмети та речі;

організовані, щоб спростити обробку пасажиропотоків з дотриманням регулярності графіка польотів;

обладнані столами відповідної довжини, що розміщені перед ТЗД для проведення догляду ручної поклажі для того, щоб пасажирів мали можливість покласти знятий верхній одяг, чи інші особисті речі, а також предмети, які вимагають перевірки окремо від ручної поклажі;

організовані у відповідності до особливостей процедур догляду з метою уникнення черг перед пунктом догляду та скупчення пасажирів безпосередньо в пункті догляду;

спроектовані із врахуванням необхідності надання достатнього місця для повторного упакування і розміщення крісел для пасажирів, щоб вони могли

перекласти зібрані речі (наприклад, портативні комп'ютери, рідини, взуття, тощо);

обладнані засобами для догляду пасажирів (стаціонарний металошукач, ручний металодетектор) та засобами для догляду ручної поклажі (РПІ);

розміщені, щоб обладнання, яке застосовується з метою забезпечення безпеки, не піддавалося дії радіочастотних перешкод, які створюються електрообладнанням та кабельними дротами, та не створювало перешкод для обладнання зв'язку аеропорту;

обладнані кімнатами (кабінами) для ручного догляду;

обладнані окремими столами, на яких можна проводити ручний догляд ручної поклажі та виявлення в ній слідів вибухових речовин. Такі столи мають бути достатньої висоти для виконання персоналом служби авіаційної безпеки, що здійснює догляд, своїх обов'язків та виключати можливість пасажиру втручатися в процес здійснення догляду;

спроектовані таким чином, аби сторонні особи не мали змоги спостерігати за зображенням на моніторі РПІ;

обладнані системою відкритого зв'язку для отримання інформації чи консультації та прихованою системою сигналізації для зв'язку з поліцією, центром управління авіаційної безпеки чи аварійно-оперативним центром;

обладнані відповідними системами обігріву, кондиціонування, освітлення, вентиляції для створення нормальних умов для проведення ефективного процесу догляду;

пункти догляду укомплектовуються сертифікованим персоналом служби авіаційної безпеки як чоловічої так, і жіночої статі з метою проведення ручного догляду оператором однієї статі з пасажиром/особою.

17. Обов'язки персоналу служби авіаційної безпеки на пункті догляду:

оператори, які працюють на вході до пункту догляду, звіряють документи, що посвідчують особу пасажирів, та посадковий талон з особою пасажирів. Застосовують методи виявлення поведінкових характеристик для встановлення

пасажирів, які підлягають посиленому догляду.

під час проведення догляду членів екіпажу перевіряють завдання на політ/генеральну декларацію та посвідчення члена екіпажу. За відсутності посвідчення члена екіпажу перевіряють документ, що посвідчує особу, та документ на право здійснення професійної діяльності.

під час проведення догляду осіб, яким необхідний доступ в зону обмеженого доступу, що охороняється, для виконання функціональних обов'язків, перевіряють перепустку аеропорту встановленого зразка та/або посвідчення державного інспектора, видане уповноваженим органом з питань цивільної авіації;

оператори, які здійснюють інформування пасажирів щодо догляду, організовують виконання ними процедури зняття верхнього одягу, взуття (за необхідності), надання для догляду їх ручної поклажі та особистих речей, контролюють розміщення пасажиром електронної апаратури (портативні комп'ютери, мобільні телефони тощо) окремо від ручної поклажі, регулюють проходження пасажирів через пункт догляду, забезпечують належне розміщення ручної поклажі на транспортері РТІ;

оператор, який працює з РТІ, інтерпретує (аналізує) зображення на екрані, встановлює необхідність проведення ручного догляду та/або застосування технічних засобів виявлення слідів вибухової речовини в будь-якій ручній поклажі, де можливо може знаходитися обмежений/заборонений для перевезення предмет;

оператори, які працюють з ручною поклажею пасажира після здійснення догляду за допомогою РТІ, направляють, ізолюють та здійснюють ручний догляд ручної поклажі, відібраної оператором, який працює з РТІ, для здійснення ручного догляду та здійснюють догляд за допомогою технічних засобів виявлення слідів вибухової речовини. Здійснюють вибірковий ручний догляд ручної поклажі відповідно до існуючого рівня загрози. Беруть участь у складанні актів вилучення заборонених до перевезення на ПС предметів;

оператори, які працюють зі стаціонарним металошукачем та ручним

металодетектором, здійснюють догляд пасажирів за допомогою стаціонарного металошукача та ручний догляд пасажирів за допомогою або без допомоги ручного металодетектора;

оператори, які працюють зі сканером, контролюють проходження пасажирів через портал сканера, керують роботою сканера, контролюють правильне розміщення особи в порталі сканера, здійснюють сканування та за необхідності – ручний догляд пасажирів;

у разі розміщення монітора локальної станції керування на відстані від порталу сканера додатковий оператор вивчає отримане зображення на моніторі локальної станції керування, що знаходиться на відстані від порталу сканера, дотримується методики аналізу зображень. У разі виявлення ознак прихованого предмета надає засобами радіозв'язку детальну інформацію оператору, який контролює проходження пасажирів через портал сканера по кожному місцю розташування прихованого предмета;

старший інспектор не виконує технологічні обов'язки операторів пункту догляду та забезпечує ефективне функціонування пункту догляду, інструктує операторів з будь-яких питань, що виникають в процесі здійснення процедур догляду, забезпечує регулярну ротацію персоналу на пункті догляду.

18. У кожному пункті догляду працює група працівників служби авіаційної безпеки, кількість якої визначається з урахуванням призначення та особливостей роботи у пункті догляду. В пунктах догляду з незначним навантаженням можливе об'єднання функцій операторів, але загальна чисельність персоналу має складати не менше 5 осіб. Кількість операторів збільшується в залежності від навантаження на пункт догляду та/або рівня загрози, що визначається уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

19. Для пунктів догляду, де здійснюється догляд транспортних засобів, додатково вводиться необхідна кількість операторів.

20. У разі відмови у роботі ТЗД застосовується 100 % ручний догляд.
21. Перед початком роботи кожної зміни або перед кожним включенням ТЗД персоналом пункту догляду проводиться його тестування. За необхідності проводиться калібрування ТЗД спеціально підготовленим інженерно-технічним складом. Тестування та калібрування проводяться з використанням відповідних тест-об'єктів та оформленням відповідних протоколів.
22. У кожному пункті догляду мають знаходитися технологічні документи з детальним описом порядку виконання правил догляду.
23. Від проходження догляду звільняються:
- особи, які охороняються державою згідно із Законом України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб»;
  - офіційні особи іноземних держав, які згідно з протоколом перебування в Україні підлягають державній охороні;
  - ручна поклажа, багаж, що належить зазначеним особам.

III. Інформація про авіаційну безпеку

1. Пасажирів інформують щодо правил авіаційної безпеки авіаперевізниками, експлуатантами аеродромів/аеропортів або через засоби масової інформації. В пасажирських аеровокзалах по радіотрансляційній сітці періодично оголошують основні правила безпеки.
2. У пунктах догляду та біля них робляться оголошення, розміщуються відповідні знаки, показуються відеозаписи з інформацією про порядок проходження процедур догляду.

IV. Догляд пасажирів

1. Методи догляду пасажирів:

- ручний догляд;
- ручний догляд у комбінації з ручним металодетектором;
- за допомогою стаціонарного металошукача;
- за допомогою службових собак, навчених для виявлення вибухових речовин;
- за допомогою обладнання для виявлення слідів вибухових речовин;
- за допомогою сканерів, що не використовують іонізуючу радіацію;
- за допомогою обладнання для виявлення слідів вибухових речовин у комбінації з ручним металодетектором.

2. У разі спрацювання стаціонарного металошукача на металеві предмети під час проходження пасажиром процедури догляду здійснюється ручний догляд з використанням ручного металодетектора. Ручний металодетектор використовується як додатковий ТЗД для догляду окремих місць на тілі особи, де можуть бути приховані металеві предмети.

3. Крім пасажирів, які викликають спрацювання стаціонарного металошукача на металеві предмети, ручний догляд здійснюється щодо пасажирів, які не викликали спрацювання стаціонарного металошукача на вибірковій основі, при цьому 10-20 % від загальної кількості пасажирів підлягають додатковому догляду за допомогою детектора вибухових речовин, сканера для догляду осіб або службових собак, навчених виявляти вибухові речовини. Відбір пасажирів для додаткового догляду здійснюється із врахуванням принципів непередбачуваності та відповідно до рівня загроз і ризиків.

4. Відсоток пасажирів, що підлягають вибіркового ручному догляду базується на таких критеріях:

національний та місцевий рівні загрози (коли рівень загрози

підвищується протягом обмеженого періоду часу, відсоток пасажирів, що підлягають вибірковому догляду, збільшується);

результати оцінки загрози на національному та місцевому рівнях (конкретні рейси, пункти призначення та експлуатанти ПС);

технічні обмеження основних методів догляду (у разі застосування стаціонарного металошукача як основного методу догляду мінімальний відсоток вибіркового ручного догляду становить 10 % та може збільшуватись в залежності від рівня загрози, встановленого уповноваженим органом з питань цивільної авіації).

5. Крім обов'язкового догляду, здійснюється додатковий догляд, включаючи ручний догляд щодо осіб, які викликають підозру, виявляють підвищену нервозність, намагаються уникнути догляду або приховати предмет, заборонений до перевезень.

6. Сканери застосовуються як основний метод догляду або як додатковий після застосування стаціонарного металошукача.

7. У разі застосування сканера як основного методу догляду відсоток вибіркового ручного догляду не встановлюється, при цьому взуття пасажирів підлягає догляду за допомогою РТІ або ТЗД взуття.

8. У разі застосування сканера як додаткового методу догляду після застосування стаціонарного металошукача догляду за допомогою сканера підлягають пасажирів, що спричинили спрацювання стаціонарного металошукача як на метал, так і на вибірковій основі, при цьому їх взуття підлягає догляду за допомогою РТІ або ТЗД взуття. Відсоток вибіркового ручного догляду не встановлюється.

9. Ручний догляд пасажирів здійснюється в пункті догляду або за

необхідності в приміщенні для ручного догляду згідно з Вимогами проведення догляду за допомогою ручного металодетектора пасажирів та членів екіпажу чоловічої та жіночої статі, що наведені у додатку 1 до цих Авіаційних правил та Вимогами проведення ручного догляду пасажирів та членів екіпажу чоловічої та жіночої статі, що наведені у додатку 2 до цих Авіаційних правил. Ручний догляд пасажирів здійснюється лише оператором однієї статі з пасажиром.

Пасажир, до якого застосовується ручний догляд, повинен надати для проходження догляду за допомогою РТІ усі предмети та інші речі, що має при собі, в тому числі верхній одяг, книги, газети тощо. Після завершення процедури ручного догляду особисті речі повертаються пасажиру.

У разі проведення процедури ручного догляду оператор повинен бути тактовним, ввічливим і виявляти обережність.

Під час проведення процедури ручного догляду оператор повинен керувати діями особи, щодо якої здійснюється догляд.

V. Догляд ручної поклажі

1. Методи догляду ручної поклажі:

- 1) за допомогою РТІ;
- 2) за допомогою обладнання систем виявлення вибухових речовин;
- 3) за допомогою спеціально навчених службових собак;
- 4) ручний догляд;
- 5) за допомогою обладнання для виявлення слідів вибухових речовин.

2. Налаштування РТІ мають забезпечувати можливість оператору спостерігати за рентгенівським зображенням ручної поклажі на моніторі не менше 5 секунд без зупинки стрічки, що дозволяє її уважно перевірити. Оператор РТІ повинен:

перевірити рівномірність затемнення зображення по всій поверхні місця ручної поклажі;

приділити однакову увагу як вмісту сумки, так і її каркасу та додатковим елементам;

перевірити, чи не мають металеві частини чи пази сумки явних опуклостей чи виступів, в які частково можуть бути заховані компоненти вибухового пристрою;

знати, що будь-який чорний предмет чи ділянка на зображенні монітора РТІ означає непроникність рентгенівських променів. Така ручна поклажа підлягає ручному догляду;

якщо протягом 12-секундної перевірки неможливо визначити, що в ручній поклажі відсутні обмежені та/або заборонені до перевезень предмети, таку ручну поклажу необхідно направити на додатковий догляд.

3. Не допускається, щоб оператор, який працює з РТІ, вів безперервне спостереження за зображенням на екрані РТІ більше ніж 20 хвилин. Має пройти не менше 40 хвилин, перш ніж оператор знову приступить до здійснення догляду за допомогою РТІ. Протягом зазначеного часу оператор може виконувати інші функції, пов'язані з доглядом пасажирів.

4. Догляд за допомогою обладнання виявлення слідів вибухових речовин застосовується разом з іншими ТЗД для перевірки предметів та окремих зон всередині місця ручної поклажі в поєднанні з ручним доглядом, також:

1) предметів всередині місця ручної поклажі, які важко перевірити вручну або за допомогою РТІ (наприклад, портативні комп'ютери, інша

електроапаратура чи обладнання, що працює на акумуляторах (батареях));

2) предметів, які направлені на ручний догляд оператором РТІ або в результаті спрацювання сигналізації, включаючи більшість предметів, які є дуже щільними та здаються оператору РТІ незрозумілими;

3) внутрішньої підкладки місця ручної поклажі (особливо швів, з'єднань і замків).

5. Догляд ручної поклажі за допомогою спеціально навчених службових собак застосовується як додатковий метод у випадках, коли інші методи виявлення вибухових речовин, вибухових пристроїв, стрілецької зброї та боєприпасів є неможливими або недостатньо ефективними.

6. Ручний догляд ручної поклажі здійснюється в присутності її власника згідно з Вимогами проведення ручного догляду ручної поклажі та багажу, що наведені у додатку 3 до цих Авіаційних правил.

7. Спеціальні наукові, професійні плівки, рентгеноплівки, а також особливо чутливі плівки за зверненням їх власника перевіряються методом ручного догляду з обов'язковим застосуванням детектора вибухових речовин або спеціально навченого службового собаки.

8. Під час проведення ручного догляду ручної поклажі оператори повинні використовувати захисні рукавички та слідкувати за тим, щоб власник ручної поклажі не втручався в процес догляду, застосовуючи за потреби ввічливі та тверді команди.

9. Все технічне обладнання застосовується згідно з інструкцією експлуатації, наданою виробником або постачальником.

10. Будь-який предмет, сумка, що викликають спрацювання сигналізації обладнання або що викликають сумніви, підлягають іншим методам догляду.

11. Ручна поклажа підлягає альтернативним методам догляду, якщо:

1) застосовані ТЗД видають сигнал тривоги;

2) передбачається, що ручна поклажа, яка пройшла догляд за допомогою РТІ, містить заборонений до перевезення предмет або предмет, перевезення якого обмежено і тому вимагає додаткової перевірки;

3) оператор не може підтвердити, що ручна поклажа, яка пройшла догляд, не містить якого-небудь забороненого предмета;

4) зображення ручної поклажі, що пройшли догляд за допомогою ТЗД, і мають нахилений, непрозорий, складний для ідентифікації вигляд.

12. Понад 10 % одиниць ручної поклажі підлягає додатковому догляду на основі довільного вибору та непередбачуваності. Методи такого догляду включають ручний догляд, застосування інших ТЗД (наприклад, обладнання для виявлення слідів вибухових речовин) або поєднання таких. Відсоток ручної поклажі, що підлягає догляду за допомогою зазначених заходів, базується на результатах оцінки ризику, проведеного уповноваженим органом з питань цивільної авіації. Щодо конкретних рейсів, які належать до рейсів підвищеної загрози, застосовується більш високий відсоток.

13. У разі застосування РТІ щонайменше 10 % ручної поклажі підлягає вибірковому догляду на постійній основі за допомогою обладнання для виявлення слідів вибухових речовин або спеціально навчених службових собак. Зазначений відсоток може бути зменшений до 5 чи більше відсотків в разі

встановлення і введення в експлуатацію програмного забезпечення системи проектування зображень небезпечних предметів або збільшений у разі підвищення рівня загрози.

VI. Виключення можливості контакту між пасажиром, який пройшов догляд, і особами, які його не пройшли

1. Під час проектуванні чи реконструкції приміщень і будівель керівництво аеропорту та авіаперевізники забезпечують заходи щодо недопущення контакту між пасажиром, який пройшов догляд, з особами, які його не пройшли.

2. У разі контакту між пасажиром, який пройшов догляд, і особами, які його не пройшли, обов'язково проводяться такі дії:

1) критичні ділянки зон обмеженого доступу, що охороняються, повністю звільняються і працівники служби авіаційної безпеки проводять їх ретельний огляд;

2) пасажир та їхня ручна поклажа підлягають повторному догляду;

3) якщо пасажир, який готується до вильоту, увійшли до ПС після випадкового контакту з особами, які не пройшли догляд, в такому ПС проводиться огляд з метою безпеки.

VII. Транзитні та трансферні пасажир

1. Транзитні пасажир можуть з дозволу командира ПС залишитися на борту ПС, за винятком випадків, коли висадка потрібна через технічні причини або коли необхідно здійснити огляд ПС. Екіпаж ПС повинен слідкувати за тим,

щоб пасажери, що висаджуються, не залишали на борту ніяких предметів чи ручну поклажу.

2. Пасажири, які висаджуються в пункті транзиту, трансферні пасажери та їх ручна поклажа підлягають догляду на загальних підставах, крім випадків, якщо існує угода між державами про догляд в одному пункті маршруту та постійно застосовуються процедури у співробітництві з іншою відповідною державою, що гарантує здійснення в пункті вильоту догляду пасажирів та ручної поклажі на належному рівні.

VIII. Пасажири, які вимагають особливої уваги

1. До пасажирів, які вимагають особливої уваги, належать:

- 1) пасажери з обмеженими фізичними можливостями;
- 2) немовлята в дитячих візках та маленькі діти;
- 3) вагітні жінки;
- 4) особи, які за релігійними переконаннями не допускають ручний догляд в присутності сторонніх осіб, які можуть за ними спостерігати;
- 5) дипломатичний персонал.

2. Пасажири з обмеженими фізичними можливостями, які не можуть самостійно пересуватися та особи, які їх супроводжують, а також ручна поклажа таких пасажирів підлягає догляду окремо від основного потоку пасажирів. Зазначені особи супроводжуються агентами суб'єктів наземного обслуговування/авіаперевізників до ПС після здійснення догляду та отримання

інформації про готовність ПС для посадки пасажирів.

3. Технічні та інші засоби реабілітації, у тому числі крісла колісні, милиці, палиці, спеціальна апаратура та обладнання (ноші, інші предмети) тощо, якими користуються пасажир з обмеженими фізичними можливостями, підлягають догляду.

4. Пасажир, які мають електронні пристрої для стимуляції серцевої діяльності, підлягають ручному догляду без використання ТЗД.

5. Під час здійснення процедур догляду пасажирів з обмеженими фізичними можливостями необхідно акцентувати увагу на особі, а не на її фізичній ваді, пояснювати порядок проходження догляду та не нав'язувати допомогу.

6. Немовлята та діти проходять догляд на загальних підставах. Для здійснення ручного догляду немовляти/маленької дитини потрібно отримати дозвіл дорослого пасажир, що супроводжує немовля/дитину.

Догляд здійснюється так:

батьки або особи, що супроводжують немовля/маленьку дитину, повинні взяти немовля на руки з розкладних візків чи слінгів для перенесення для того, щоб можна було здійснити їх ручний догляд з використанням ручного металодетектора;

дітям, які можуть самостійно пересуватися без допомоги батьків або особи, що їх супроводжує, пропонується пройти через стаціонарний металошукач;

складані візки та слінги для перенесення немовлят, а також всі інші засоби, призначені для дітей, підлягають догляду за допомогою РТІ та за потреби альтернативному догляду.

7. Вагітні жінки проходять догляд на загальних підставах.

На прохання жінки на заміну догляду за допомогою ТЗД проводиться ручний догляд.

8. Для осіб, які за релігійними переконаннями не допускають ручний догляд в присутності сторонніх осіб, які можуть за ними спостерігати, ручний догляд здійснюється в кімнаті (кабіні) ручного догляду. Догляд предметів релігійного значення здійснюється на загальних підставах.

9. Догляд дипломатичного персоналу здійснюється з дотриманням таких положень:

1) пасажери, які мають дипломатичний статус, їх ручна поклажа та багаж, що перевозяться у вантажному відсіку, підлягають догляду на загальних підставах;

2) догляд дипломатичної пошти та консульських валіз здійснюється із застосуванням ТЗД, за потреби – за допомогою спеціально навчених службових собак з навичками виявлення вибухових речовин;

3) дипломатична пошта та консульська валіза не підлягають розпечатуванню та затримці. Усі відправлення, що становлять дипломатичну пошту, та консульські валізи повинні мати видимі зовнішні ознаки, що визначають їх характер, та можуть містити лише дипломатичні документи, службову кореспонденцію або предмети, призначені для службового користування;

4) у разі виявлення істотних підстав вважати, що в дипломатичній пошті чи консульській валізі містяться не зазначені документи, кореспонденція або предмети, уповноважені органи можуть вимагати, щоб дипломатична пошта

або консульські валізи були розпечатані уповноваженим представником дипломатичного представництва або консульської установи іноземної держави в Україні. У разі якщо такий представник відмовляється виконати зазначену вимогу, дипломатична пошта та консульська валіза повертаються відправнику.

IX. Поводження з предметами, обмеженими до перевезення, та їх вилучення

1. Перелік небезпечних предметів і речовин, заборонених до перевезення повітряним транспортом, наведено у додатку 4 до цих Авіаційних правил.

2. Заборонені для перевезення в салоні ПС, але дозволені для перевезення пасажирським повітряним транспортом предмети і речовини перевозяться у вантажному відсіку ПС, якщо вони не становлять небезпеку для ПС, будуть належним чином упаковані та їх транспортування дозволено есплуатантом ПС.

3. З такими предметами поводяться так:

1) до реєстрації пасажирів на рейс предмети поміщуються в багаж, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, якщо цей предмет не є загрозою безпеці польоту ПС;

2) вилучаються і зберігаються в сховищі суб'єкта авіаційної діяльності для подальшого повернення пасажиру (у разі, якщо цей предмет не становить загрозу безпеці польоту ПС). У разі вилучення таких предметів із зареєстрованого багажу до багажу прикріплюється копія Акта догляду багажу за відсутності пасажирів, що наведений у додатку 5 до цих Авіаційних правил;

3) вилучаються із ручної поклажі та після належної підготовки й упакування власником ручної поклажі перевозяться у вантажному відсіку ПС як зареєстрований багаж.

4. Предмети, заборонені для перевезення повітряним транспортом, вилучаються персоналом, який здійснює догляд, із складенням Акта виявлення та вилучення у пасажира (члена екіпажу) предметів і речовин, заборонених для транспортування на повітряних суднах цивільної авіації, що наведений у додатку 6 до цих Авіаційних правил та Акту виявлення та вилучення з вантажу, поштових відправлень, бортприпасів, бортового харчування та супутніх засобів небезпечних речовин і предметів, заборонених для транспортування на повітряних суднах цивільної авіації, що наведений у додатку 7 до цих Авіаційних правил.

Такі предмети зберігаються в аеропорту не більше 15 діб відповідно до договору про зберігання на платній основі, якщо вони не є зброєю, вибуховим пристроєм або речовиною, іншими предметами, що можуть бути використані для здійснення акту незаконного втручання. Процедури, що виконуються за таких обставин, викладаються у технологіях суб'єкта авіаційної діяльності, що здійснює догляд, які затверджуються його керівником.

5. Про кожний факт виявлення зброї, боеприпасів, вибухових пристроїв і речовин, інших предметів, що можуть бути використані для здійснення акту незаконного втручання, посадова особа служби авіаційної безпеки невідкладно повідомляє представників авіаперевізника, підрозділу поліції, органу доходів і зборів, органу охорони державного кордону та Служби безпеки України за місцем розташування аеропорту. Рішення про допуск до польоту особи, у речах якої виявлено заборонені для перевезення предмети, приймає представник авіаперевізника, за його відсутності – командир ПС.

6. Пасажир, член екіпажу, інша особа, у якої під час догляду вилучені зброя, набой, боеприпаси, вибухові речовини за відсутності документів, які засвідчують право користування ними та перебування їх у власності, передаються до підрозділу поліції в аеропорту у порядку встановленому законодавством.

7. Якщо особа, у якої виявлено зброю, намагається зникнути, оператор забезпечує негайне інформування підрозділ поліції в аеропорту.

8. У разі виявлення або заяви пасажира щодо наявності в його ручній поклажі разових шприців, необхідних для здійснення ін'єкцій під час польоту, та наявності відповідного підтвердження від лікаря їх перевезення узгоджується з представником авіаперевізника.

X. Багаж, що перевозиться у вантажному відсіку ПС

1. Багаж, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, приймається тільки від пасажирів, які мають чинний квиток та чинний проїзний документ.

2. Догляд багажу, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, здійснюється на всіх міжнародних та внутрішніх рейсах.

3. Увесь багаж, що підлягає перевезенню у вантажному відсіку ПС, захищається від несанкціонованого втручання від пункту догляду до передання під відповідальність авіаперевізника, який здійснює перевезення.

4. Здійснення заходів щодо запобігання несанкціонованому доступу до багажу, що перевозиться у вантажному відсіку, від стійки реєстрації до борту ПС забезпечується керівниками та посадовими особами авіаперевізника або суб'єктів наземного обслуговування від імені авіаперевізника, а після завантаження на борт ПС – безпосередньо його авіаперевізником.

5. В умовах підвищеної загрози додатково забезпечується супроводження багажу персоналом служби авіаційної безпеки в аеропорту від зони сортування до ПС або транспортування багажу в зачиненому транспортному засобі чи візку.

6. Якщо цілісність багажу, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, належно не забезпечено, такий багаж підлягає догляду перед завантаженням у ПС.

7. У разі не прибуття пасажира на посадку авіаперевізник забезпечує вивантаження його багажу з багажного відсіку ПС.

8. Зареєстрований багаж особи, яка не приймається до перевезення з міркувань безпеки або внаслідок відмови такої особи у проходженні догляду, підлягає вивантаженню. Уповноважена особа суб'єкта авіаційної діяльності повідомляє про такого пасажира підрозділу поліції в аеропорту (орган доходів і зборів та орган охорони державного кордону у разі здійснення міжнародного перевезення).

XI. Встановлення належності багажу особам

1. Авіаперевізник, а також уповноважені ними суб'єкти наземного обслуговування здійснюють заходи щодо встановлення належності багажу, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, особам, які вилітають на цьому ПС. Авіаперевізник призначає посадову особу, яка приймає рішення щодо надання дозволу на перевезення у вантажному відсіку ПС багажу, приналежність якого встановлена.

2. Багаж завантажується на борт ПС у таких випадках:

1) багаж, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, належно промаркований із зовнішнього боку для встановлення його належності відповідному пасажирові чи члену екіпажу;

2) пасажир чи член екіпажу, якому належить зазначений багаж,

зареєструвався на рейс, на якому він буде відправлений;

3) до завантаження багаж, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, перебував у такій зоні аеропорту, доступ до якої має тільки уповноважений персонал;

4) багаж, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, ідентифікований як супроводжуваний або несупроводжуваний.

3. Авіаперевізники та суб'єкти наземного обслуговування застосовують відповідні заходи безпеки стосовно запасів багажних бирок, які використовуються у разі ручного та автоматизованого оформлення з метою недопущення їх несанкціонованого використання. У разі виникнення будь-яких сумнівів щодо можливого зловживання багажними бирками або порушення цілісності їх запасу, авіаперевізник та суб'єкт наземного обслуговування зобов'язані вилучити з підозрюваного розпечатаного запасу всі багажні бирки і знищити їх.

4. Фізичний метод встановлення належності багажу особам полягає у:

1) багаж пасажирів, які вилітають, у тому числі трансферних, особисто розпізнається пасажирами та/або членами екіпажу. Багаж доставляється до борту ПС, і під час посадки кожна особа розпізнає свій багаж, вказавши на нього рукою. Завантаження багажу розпочинається після того, як всі особи пред'являть відповідні багажні бирки, що свідчать про належність їм цього багажу;

2) багаж, який є у пасажирів на виході на посадку, може бути прийнятий у пасажирів до перевезення у багажному відсіку в пункті виходу на посадку або біля ПС. До такого багажу прикріплюються бирки, номери бирок реєструються

в пасажирській та багажній відомостях (бінго-карті).

5. Ручний або напіваавтоматизований метод встановлення належності багажу особі полягає у:

1) багаж пасажирів, що вилітають, оформлюється так:

система контролю за вильотом видає перелік номерів багажних бирок кожного місця багажу, зареєстрованого на рейс;

номер бирки кожного місця багажу звіряється з переліком системи контролю за вильотом до розміщення багажу в контейнер або на багажний візок;

зазначений в переліку системи контролю за вильотом номер бирки відмічається галочкою, яка підтверджує його належність, після чого багаж завантажується на рейс. У разі якщо номер багажної бирки в переліку відсутній, місце багажу відкладається для подальшого уточнення його пункту відправлення та призначення;

2) трансферний багаж, що оформлюється ручним методом, не завантажується на борт ПС у разі відсутності підтвердження його належності тому чи іншому зареєстрованому на цей рейс пасажиру або члену екіпажу. Такий багаж доставляється до ПС окремо і завантажується тільки після ретельної перевірки за пасажирською та багажною відомостями (бінго-карті);

3) під час здавання багажу при виході на посадку до кожного місця багажу прикріплюється бирка, номер кожної бирки заноситься в пасажирську та багажну відомості або інший спеціальний документ для співвідношення номерів бирок з прізвищами пасажирів та членів екіпажу.

6. Автоматизований метод встановлення належності багажу особам полягає у:

1) застосовуються комп'ютерні бирки із штриховим кодом та бездротові лазерні сканери штрихових кодів для зчитування розпечатаних багажних бирок. Така система під'єднана до зовнішніх систем, а саме до системи контролю за вильотом. Система співставляє весь завантажений багаж з пасажирами і відслідковує місцеперебування багажу в межах аеропорту, біля виходу на посадку і на борту ПС;

2) з метою встановлення, що кожна особа, яка реєструє свій багаж, є тією ж особою, яка сідає на борт ПС, під час реєстрації та біля виходу на посадку представники суб'єкта наземного обслуговування або авіаперевізника перевіряють документи, що засвідчують особу;

3) під час реєстрації порівнюється прізвище пасажира в паспорті чи іншому документі, що посвідчує особу, з даними про пасажира, що занесені до автоматизованої системи бронювання, а також порівнюється фотографія на документі, що засвідчує особу, із самим пасажиром;

4) під час реєстрації представники суб'єкта наземного обслуговування або авіаперевізника здійснюють опитування пасажирів з метою безпеки;

5) співробітники, які здійснюють реєстрацію пасажирів та багажу, приймають багаж до перевезення тільки в у тому разі, якщо власник багажу присутній і дає позитивні відповіді на запитання з питань безпеки;

6) біля виходу на посадку представники суб'єкта наземного обслуговування або авіаперевізника ще раз порівнюють прізвище пасажира на посадковому талоні з прізвищем в паспорті чи іншому документі, що засвідчує особу, а фотографію порівнюють з пасажиром та перевіряють відповідність посадкового талона відповідному рейсу, на який здійснюється посадка.

XII. Несупроводжуваний багаж, що перевозиться у вантажному відсіку ПС

1. Несупроводжуваний багаж перевозиться у вантажному відсіку ПС окремо від свого власника з таких причин:

багаж, що був засланий або затриманий іншим авіаперевізником;

багаж, що не був вчасно доставлений на борт ПС;

у разі якщо пасажир вилетів попереднім рейсом або рейсом за новим маршрутом;

багаж, що не був відправлений призначеним рейсом через порушення роботи системи оформлення багажу в якомусь пункті маршруту;

авіаперевізник або суб'єкт наземного обслуговування відмовив в у прийнятті багажу як зареєстрованого.

2. Багаж, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, який не супроводжується пасажиром внаслідок причин, що не залежать від нього, у тому числі через технічні або інші види затримок, засилання багажу, підлягає догляду на загальних підставах.

3. Всі предмети, що завантажуються у вантажний відсік ПС, а також пошта авіакомпанії або польотні документи, підлягають догляду.

4. Кожна одиниця несупроводжуваного багажу, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, звіряється за вантажною накладною, де зазначаються статус багажу та номер багажної бирки.

5. Порядок обробки несупроводжуваного багажу:

1) будь-який невпізнаний багаж приймається до перевезення тільки у тому разі, якщо можна встановити його зв'язок з пасажиром, який здійснював поїздку та подав заяву про втрату багажу, і якщо багаж пройшов належний

догляд;

2) якщо пасажир не з'явився на рейс або залишив ПС перед вильотом, його багаж вивантажується з ПС або направляється на інший рейс, на якому цей пасажир повинен відлітати, відновивши так статус багажу як супроводжуваного, перед цим здійснивши його догляд до перевезення за умови, що його вивантаження є наслідком обставин, які не залежать від пасажирів.

6. Застосування даних про походження багажу:

1) якщо пасажир подорожує, як це було заплановано, проте його/її багаж не вдається завантажити на даний рейс через збій в роботі аеропорту або незаплановані обмеження виконання польотів, у зв'язку з чим він стає несупроводжуваним, встановлення маршруту слідування багажу від пункту реєстрації, тобто його походження, може бути достатнім заходом контролю на безпеку за умови проходження догляду та якщо чітко встановлено, що обставини не залежать від пасажирів;

2) до обставин, що не залежать від пасажирів належать:

багаж, що не потрапив на призначений рейс через непередбачувані затримки під час його перевантаження з рейсу на рейс або через технічну причину (вихід з ладу багажної системи або помилки в оформленні);

багаж, який був помилково розміщений персоналом суб'єкта наземного обслуговування або авіаперевізника на інше ПС;

багаж пасажирів, якому відмовлено в посадці через здійснений авіаперевізником перепродаж, проте пасажир не відмовився від свого бронювання добровільно;

багаж пасажирів, який відправлений авіаперевізником іншим рейсом в результаті збою виконання польотів через надзвичайні обставини;

3) авіаперевізник, що приймає несупроводжуваний багаж від іншого авіаперевізника, має отримати письмове повідомлення про забезпечення заходів догляду трансферного багажу, а також дані про маршрут слідування пасажирів та/або запит на досилання багажу до того, як такий багаж буде прийнято до подальшого перевезення;

4) якщо несупроводжуваний багаж був відокремлений від власника через обставини, які однозначно від нього не залежать, весь несупроводжуваний багаж підлягає догляду із застосуванням одного із таких методів:

системи виявлення вибухових речовин;

звичайного РТІ, при цьому кожен предмет багажу вивчається під двома різними кутами одним і тим самим оператором в одному і тому самому пункті догляду;

ручного догляду разом із застосуванням обладнання для виявлення слідів вибухових речовин внутрішнього вмісту багажу;

застосування спеціально навчених службових собак;

5) у кожному аеропорту створюються умови для зберігання засланого, незапитаного, невпізнаного багажу на період, установлений експлуатантом аеродрому для його досилання, запиту або знищення. Перед розміщенням у приміщення для зберігання здійснюється догляд такого багажу. Якщо такий багаж перебуває під митним контролем, під час його обробки враховуються вимоги законодавства України з питань державної митної політики;

6) засланий, незапитаний, невпізнаний багаж, крім багажу, що перебуває під митним контролем, може зберігатися не більше як 60 діб, після чого він підлягає знищенню.

7. Вимоги до багажної відомості на багаж, що перевозиться у вантажному відсіку ПС:

1) кожне місце багажу, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, оформлене на той чи інший рейс, ідентифікується і реєструється у багажній відомості, де чітко зазначаються дані про супроводжуваний і несупроводжуваний багаж;

2) багажна відомість застосовується для підтвердження того, що весь завантажений на борт ПС багаж призначений для цього рейсу та пройшов догляд. Підписуючи відомість, авіаперевізник дає дозвіл на перевезення багажу, який знаходиться у вантажному відсіку;

3) авіаперевізник зберігає багажну відомість протягом однієї доби. Зазначений період часу може бути подовжений залежно від тривалості польоту. Відомість зберігається в представництві авіаперевізника;

4) авіаперевізник призначає посадову особу, яка приймає рішення щодо надання дозволу на перевезення у вантажному відсіку багажу, приналежність якого встановлена.

8. Вимоги до захисту багажу, що перевозиться у вантажному відсіку:

1) авіаперевізником забезпечується захист багажу від несанкціонованого втручання від пункту догляду або передання. Якщо мала місце можливість несанкціонованого втручання до багажу, здійснюється повторний догляд такого багажу до завантаження його на борт ПС;

2) у разі надходження інформації про неналежне здійснення догляду здійснюється повторний догляд такого багажу, в тому числі в транзитному аеропорту;

3) для захисту багажу, що перевозиться у вантажному відсіку ПС,

здійснюються такі заходи:

до завантаження на борт ПС багаж, що перевозиться у вантажному відсіку, зберігається в зоні сортування багажу, доступ в яку дозволено тільки уповноваженим особам;

особа, яка заходить без дозволу в зону сортування або зберігання багажу, затримується до з'ясування обставин;

особа, яка несанкціоновано знаходиться в зоні сортування або зберігання багажу та виявлена працівниками служби авіаційної безпеки, передається контрольним органам і службам;

багаж, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, в тому числі трансферний, не може бути залишений без нагляду на пероні або біля ПС;

доступ до камер зберігання такого багажу в пасажирських аеровокзалах обмежується з метою недопущення доступу до вмісту загубленого чи забутого багажу;

4) відгороджуються ізольовані зони зберігання багажу, призначеного для перевірки спеціалістами із знешкодження вибухових пристроїв (за можливості з радіусом периметру в 150 м);

5) контроль доступу до зони сортування та зберігання багажу забезпечує служба авіаційної безпеки аеропорту.

9. Вимоги до догляду багажу, що перевозиться у вантажному відсіку ПС:

1) весь багаж пасажирів, які відлітають, в тому числі трансферних, підлягає догляду;

2) трансферний багаж може бути звільнений від догляду, якщо між державами існує домовленість про здійснення кожною державою належного догляду в пункті вильоту та забезпечення подальшого захисту від

несанкціонованого втручання до пункту вильоту в трансферному аеропорту. Така домовленість базується на двосторонніх угодах, меморандумах про взаєморозуміння чи угоді про догляд в одному пункті маршруту;

3) ручний догляд зареєстрованого багажу, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, здійснюється згідно з вимогами проведення ручного догляду ручної поклажі та багажу;

4) у разі проведення ручного догляду багажу, вантажу, поштових, кур'єрських та термінових відправлень, бортових припасів за відсутності власника (уповноваженої особи власника таких відправлень чи припасів або особи, яка супроводжує вантаж) така процедура здійснюється за вмотивованим рішенням керівника служби авіаційної безпеки в аеропорту або підрозділу поліції в аеропорту в присутності двох свідків, про що складається акт догляду багажу за відсутності пасажира, чи акт догляду вантажу, поштових відправлень, бортприпасів, бортового харчування та супутніх засобів за відсутності відправника (додатку 8).

XIII. Звичайне рентгено-телевізійне обладнання та додатковий догляд багажу

1. У разі застосування звичайного рентгено-телевізійного обладнання для догляду багажу, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, не менше 10 % його підлягає додатковому догляду.

2. Такий додатковий догляд здійснюється за допомогою:

1) системи виявлення вибухових речовин, системи виявлення вибухових пристроїв або ТЗД нового покоління;

2) звичайного рентгено-телевізійного обладнання, при цьому один і той

самий оператор в одному і тому самому пункті догляду здійснює догляд кожного місця багажу під двома різними кутами з обертанням кожної одиниці багажу під кутом від 60° до 90°.

3. Відбір багажу, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, для подальшого догляду здійснюється послідовно та за принципом мотивованого відбору.

4. Основні вимоги до тривалості роботи операторів РТІ:

1) оператори, що здійснюють безперервний догляд, не повинні працювати за монітором РТІ, інтерпретуючи рентгенівські зображення, більше 20 хвилин;

2) періоди безперервної роботи оператора, який постійно зайнятий інтерпретацією рентгенівських зображень, необхідно чергувати не менше ніж 10-хвилинними періодами відпочинку.

5. Системи обробки багажу та комплексне застосування ТЗД:

1) догляд багажу, що перевозиться у вантажному відсіку ПС, здійснюється під час проходження багажу по системі обробки в поєднанні з автоматизованими технічними засобами високої пропускної здатності, які сертифіковані уповноваженим органом з питань цивільної авіації;

2) для великогабаритного, нестандартного багажу, який неможливо опрацювати в стандартній багажній системі, здійснюється догляд за допомогою рентгенівського обладнання з великим розміром робочої камери або методом ручного догляду разом із застосуванням обладнання виявлення слідів вибухових речовин.

XIV. Допуск, зберігання та переміщення у зоні обмеженого доступу, що охороняється, її критичних ділянок господарчих товарів, колючих, ріжучих предметів, інструментів та знаряддя

1. Керівники підприємств, установ, організацій, які на договірних засадах працюють в аеропорту, та керівники підрозділів аеропорту, які надають послуги з прибирання, громадського харчування, проведення ремонтних, монтажних, пусконаладжувальних, відновлюваних, регламентних робіт, технічного обслуговування обладнання надають вмотивовані заяви про необхідність здійснення таких робіт та пронесення в зону обмеженого доступу, що охороняється, заборонених до перевезення на ПС предметів, проте необхідних для застосування в технологічному процесі в службу авіаційної безпеки аеропорту. До заяви додається перелік інструментів та господарчих товарів, які переміщуються до зони обмеженого доступу, що охороняється.

2. Дозвіл на пронесення в зону обмеженого доступу, що охороняється, заборонених до перевезення на ПС предметів, проте необхідних для застосування в технологічному процесі (господарчі товари, колючі та ріжучі предмети, інструменти, знаряддя), надається згідно з наказом керівника аеропорту, а також відповідно до затверджених переліків інструментів та господарчих товарів, які переміщуються до зони обмеженого доступу, що охороняється, а також визначенням відповідальних осіб, які забезпечують їх доставку, використання та зберігання.

3. Керівники підприємств та підрозділів експлуатанта аеродрому/аеропорту, що надають послуги в межах зони обмеженого доступу, що охороняється, призначають осіб, відповідальних за приймання, облік, зберігання та застосування господарчих товарів, колючих та ріжучих предметів, інструментів та знаряддя, а також розробляють та затверджують їх переліки, схеми їх переміщення та визначають місця їх зберігання.

4. Допуск в зону обмеженого доступу, що охороняється, господарчих товарів, колючих, ріжучих предметів, інструментів та знаряддя здійснюється після перевірки відповідності предметів затвердженому переліку та проходження їх догляду.

5. Керівники підприємств, установ, організацій та підрозділів експлуатанта аеродрому/аеропорту, що надають послуги в межах зони обмеженого доступу, що охороняється, вживають заходів щодо унеможливлення несанкціонованого потрапляння зазначених предметів до пасажирів, на борт ПС та забезпечують своєчасне винесення предметів/обладнання після виконання робіт.

XV. Догляд осіб та транспортних засобів, яким надається доступ до зони обмеженого доступу, що охороняється

1. З метою унеможливлення пронесення на борт ПС або в зону обмеженого доступу, що охороняється, зброї, вибухових речовин, пристроїв та інших небезпечних предметів, речовин тощо, які можуть бути використані для здійснення акту незаконного втручання і пронесення яких заборонено, до осіб, які не є пасажирями, а також їхніх особистих речей і транспортних засобів, яким надається доступ до зон обмеженого доступу, що охороняється, застосовується догляд.

2. Авіаційний персонал, інший персонал суб'єктів авіаційної діяльності, працівники контролюючих органів, особи, які не є пасажирями, у разі службової необхідності проходять до зони обмеженого доступу, що охороняється, та критичних ділянок таких зон через контрольно-пропускні пункти з обов'язковим проходженням догляду.

3. В'їзд в зону обмеженого доступу, що охороняється, дозволяється

тільки транспортним засобам за умови виробничої необхідності та наявності перепустки аеропорту встановленого зразка.

4. Особи, які перебувають у транспортному засобі, повинні мати перепустки аеропорту встановленого зразка. Доступ в зону обмеженого доступу, що охороняється, надається після проходження догляду.

5. Аварійно-рятувальні сили та засоби, які залучаються до виконання аварійно-рятувальних робіт з метою ліквідації пожеж, аварій, стихійного лиха, забезпечення аварійної посадки ПС та працівники екстреної (швидкої) медичної допомоги в разі нещасних випадків пропускаються безперешкодно до контрольованої зони суб'єкта авіаційної діяльності. Пересування таких транспортних засобів у контрольованій зоні здійснюється у супроводі працівника служби авіаційної безпеки. Інформацію про виклик транспортних засобів екстреної (швидкої) медичної допомоги, аварійно-рятувальних бригад та пожежних команд співробітникам на контрольно-пропускних пунктах аеропортів доводить їх безпосередній керівник.

6. Догляд транспортних засобів:

1) під час догляду транспортного засобу у ньому не повинні перебувати водій та інші особи. Зазначені особи та їх особисті речі підлягають догляду;

2) догляду в транспортних засобах підлягають:

кишені в дверях, сонцезахисні козирки та речові ящики в панелі приладів;

кишені на сидіннях, заглиблення для ніг та простір під сидіннями;

багажне відділення/відсік для багажу/вантажів;

ніші коліс;

відсік двигуна;

днище;

інша частина транспортного засобу, у якій можна сховати предмети та речовини, що можуть бути використані для вчинення акту незаконного втручання;

3) для здійснення догляду кожного місця транспортного засобу застосовується один із таких методів або їх поєднання:

ручний догляд;

візуальна перевірка;

застосування відповідних технологій (наприклад, за допомогою спеціально навчених службових собак з навичками виявлення вибухових речовин або обладнання для виявлення слідів вибухових речовин);

4) ручний догляд складається з ретельного ручного обстеження обраного місця, включаючи його вміст;

5) візуальна перевірка може бути застосована як альтернативний метод обстеження тільки стосовно панелі приладів;

6) для здійснення обстеження різних місць транспортного засобу застосовуються відповідні інструменти (поворотні дзеркала з підсвіткою, ліхтарики);

7) у разі, якщо бортові припаси, аеропортові запаси, вантаж, поштові відправлення попередньо пройшли догляд та перевозяться в опломбованому відсіку транспортного засобу, такі відсіки не відкриваються. Перевіряються цілісність пломб, відповідні документи, ідентифікаційні дані транспортного підприємства, наявність в документах відмітки про проведення догляду;

8) у разі, якщо опломбований відсік транспортного засобу має ознаки відкриття або в документації виявлено невідповідності (наприклад, номер

пломби не співпадає з номером, зареєстрованим у відповідній документації, чи ідентифікаційні дані компанії або транспортного підприємства, що доставляє бортові припаси чи аеропортові припаси в зону обмеженого доступу, що охороняється, не включені до переліку експлуатанта аеродрому/аеропорту), в'їзд такого транспортного засобу в зону обмеженого доступу, що охороняється, забороняється;

9) транспортні засоби захищаються від несанкціонованого доступу (включаючи доступ для персоналу, який не пройшов догляд) з моменту проходження процедури догляду до в'їзду в зону обмеженого доступу, що охороняється. Посадка осіб до транспортних засобів здійснюється після проходження ними догляду в зоні обмеженого доступу, що охороняється.

XVI. Контроль на безпеку вантажу, поштових, кур'єрських відправлень

1. Безпека об'єктів для зберігання вантажу, поштових та кур'єрських відправлень

1. З метою забезпечення безпеки об'єктів виконуються процедури та заходи з метою виявлення та недопущення несанкціонованого доступу на об'єкти, де проводиться прийом, догляд, зберігання чи перевезення вантажу та/або поштових відправлень.

2. Вантаж, поштові та кур'єрські відправлення, відправлення міжнародної прискореної пошти обробляються та зберігаються у захищених приміщеннях, де визначаються контрольована та неконтрольована зони, зона обмеженого доступу, що охороняється, та її критичні ділянки. З метою запобігання доступу до таких зон сторонніх осіб запроваджується контроль доступу, а у зонах обмеженого доступу, що охороняються, також догляд. Після здійснення догляду вантажу, поштових та кур'єрських відправлень забезпечується їх

захист від несанкціонованого доступу до моменту вильоту ПС, в яке вони завантажуються.

3. Приміщення, які використовуються для зберігання вантажу та пошти, що пройшли догляд, забезпечуються належним захистом з метою недопущення несанкціонованого втручання. Крім здійснення догляду, у вантажних терміналах забезпечуються такі заходи:

всі ворота для відправлення та отримання вантажу, якщо вони не використовуються, мають бути зачинені та замкнені й охоронятися;

на воротах для відправлення та отримання вантажу необхідно (за можливості), встановити засоби охоронної сигналізації або інші пристрої захисту від проникнення сторонніх осіб;

ворота, призначені для в'їзду/виїзду транспортних засобів, не мають використовуватися для входу/виходу осіб з метою недопущення проходу в зону обмеженого доступу, що охороняється, без догляду;

доступ в приміщення та зони розміщення вантажу надається тільки тим особам, яким це необхідно для виконання своїх службових обов'язків;

двері, призначені для персоналу, мають бути спроектовані та розміщені, щоб забезпечувався контроль входу і виходу. Ці двері мають зачинятися або охоронятися у разі, якщо вони не використовуються.

2. Догляд вантажу, поштових та кур'єрських відправлень

1. Догляд вантажу, поштових та кур'єрських відправлень здійснюється персоналом сертифікованої служби авіаційної безпеки. У процесі догляду враховується характер вантажу, поштових та кур'єрських відправлень.

2. Вантаж, поштові та кур'єрські відправлення, призначені для перевезення пасажирськими рейсами, підлягають догляду до завантаження їх на борт ПС. Вантаж, поштові та кур'єрські відправлення, призначені для

перевезення пасажирськими рейсами, до яких не застосовувався догляд, не приймаються до перевезення та завантаження на борт ПС.

3. Вантаж та поштові відправлення, призначені для перевезення вантажними рейсами, за можливості підлягають догляду за допомогою ТЗД. За потреби можуть залучатися спеціально навчені службові собаки з навичками виявлення вибухових речовин. Проводиться перевірка перевізних документів та здійснюється фізичний огляд стану упаковки.

4. Після здійснення догляду та взяття на облік вантажу і пошти їм присвоюється статус безпеки у вигляді трилітерного коду, що визначає вид ПС (пасажирське, вантажне або поштове), яким дозволяється перевозити цей вантаж чи пошту. Такий статус зазначається в електронній або письмовій формі у разі переміщення вантажу та пошти в межах захищеного ланцюга поставок.

5. Стосовно вантажу та поштових відправлень з високим ступенем ризику застосовуються додаткові методи догляду з метою належного зниження рівня пов'язаних з ними загроз, які обов'язково включають один із методів догляду, що дає можливість виявити вибухові речовини, а саме догляд за допомогою обладнання для виявлення слідів вибухових речовин (частинок та парів), обладнання систем виявлення вибухових речовин та пристроїв або застосування спеціально навчених службових собак чи ТЗД нового покоління.

6. Трансферний вантаж, поштові та кур'єрські відправлення, призначені для повітряних перевезень, проходять догляд перед завантаженням на борт ПС.

3. Методи догляду вантажу та поштових відправлень

1. Методи догляду вантажу та поштових відправлень включають:

- 1) ручний догляд;
- 2) догляд за допомогою РТІ;
- 3) догляд за допомогою обладнання для виявлення слідів вибухових речовин (частинок та парів);
- 4) догляд за допомогою обладнання систем виявлення вибухових речовин та пристроїв;
- 5) застосування спеціально навчених службових собак;
- 6) візуальний огляд.

2. До вантажу з високим ступенем ризику застосовується два або більше методів догляду, включаючи виявлення слідів вибухових речовин, рентгенотелевізійне обладнання, яке використовує різні алгоритми догляду вантажу, або застосування спеціально навчених службових собак.

3. Керівні матеріали з догляду відправлень (вантажу, пошти тощо) зазначені у додатку 9 до цих Авіаційних правил.

4. Догляд деяких категорій вантажу та поштових відправлень

1. Догляд вакцин та інших медичних препаратів, що швидко псуються, предметів життєзабезпечення (кров, препарати крові, кістковий мозок, людські органи, а також радіоактивні матеріали або предмети, які ставлять під загрозу життя чи здоров'я персоналу, який здійснює догляд) здійснюється за допомогою детектора слідів вибухових речовин, методом ручного догляду та

візуального огляду. Упакування і маркування таких предметів та речовин має відповідати вимогам додатка 18 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію «Безпечне перевезення небезпечних вантажів по повітряю» та Технічних інструкцій з безпечного перевезення небезпечних вантажів повітрям (Doc 9284) ICAO.

2. Догляд репродуктивних клітин людини в спеціальних контейнерах здійснюється шляхом візуального огляду та за допомогою обладнання для виявлення слідів вибухових речовин.

Транспортування репродуктивних клітин людини здійснюється у відповідності до наданого керівнику суб'єкта авіаційної діяльності гарантійного листа медичного закладу щодо вмісту контейнера, відсутності в ньому небезпечних та заборонених до перевезення на ПС предметів та речовин і підтвердження про те, що під час підготовки та транспортування зазначеного відправлення вживаються заходи недопущення несанкціонованого доступу до вмісту відправлення. Контейнер повинен мати видимі зовнішні знаки, що вказують на характер відправлення, та бути опломбованим медичним закладом, який направляє гарантійний лист.

3. Вантаж, що містить вакцини та інші медичні препарати, які швидко псуються, предмети життєзабезпечення (кров, препарати крові, кістковий мозок, людські органи, а також радіоактивні матеріали або предмети, які ставлять під загрозу життя чи здоров'я персоналу, який здійснює догляд), перед прийманням для транспортування повітрям має:

1) бути чітко задекларованим як такий, що зазначається у вантажних документах, та пройти перевірку щодо його відповідності опису в авіаційній вантажній накладній;

2) до отримання вантажоприймачем перевірятися на наявність будь-

яких ознак відкриття;

3) проходити документальну перевірку і безпосередню перевірку дійсності даних;

4) бути постійно захищеним від несанкціонованого втручання.

5. Догляд у разі перевезення живих тварин

1. Для забезпечення безпеки під час перевезення живих тварин як вантаж застосовується догляд (наскільки це практично можливо).

2. Всі супровідні предмети (мішки з кормом, клітки і контейнери, нашийники тощо) проходять догляд за допомогою ТЗД.

3. Перед тим, як прийняти живих тварин до перевезення, авіаперевізник повинен впевнитись в тому, що це вантажне відправлення відповідає опису, наведеному в авіаційній вантажній накладній.

4. Відправлення та/або зустріч живих тварин здійснюються після надання відправником/отримувачем службі авіаційної безпеки письмового погодження заступника керівника аеропорту з авіаційної безпеки.

6. Догляд вантажів сільськогосподарського призначення

1. Догляд вантажів сільськогосподарського призначення здійснюється після надання вантажовідправником службі авіаційної безпеки письмового погодження керівника аеропорту або його заступника з авіаційної безпеки на проведення розвантажувально-завантажувальних робіт.

2. Догляд вантажів сільськогосподарського призначення забезпечується шляхом перевірки перевізних документів, отримання декларації безпеки вантажу, візуального огляду кожного вантажного місця під час завантаження його на ПС, але не обмежується цими заходами. Вантажі сільськогосподарського призначення можуть перевозитися виключно вантажними ПС.

3. Супроводження транспортних засобів з вантажем сільськогосподарського призначення від/до ПС здійснюється під контролем працівників служби авіаційної безпеки та за потреби представника організації, що відправляє/зустрічає вантаж.

4. Завантаження/розвантаження вантажів сільськогосподарського призначення здійснюються під контролем та у фізичному супроводі працівника служби авіаційної безпеки, який контролює завантаження/розвантаження до закриття вантажного відсіку ПС.

7. Догляд у разі перевезення небезпечних вантажів

1. Вантажні відправлення, які містять належно підготовлені та упаковані небезпечні вантажі, мають бути відповідно ідентифікованими та задекларованими до їх прийняття до перевезення.

2. Такі вантажні відправлення підлягають догляду, як і будь-які інші вантажні відправлення (з урахуванням деяких особливостей):

1) не застосовується догляд за допомогою РПІ або інших ТЗД, що може призвести до дестабілізації деяких типів небезпечних вантажів;

2) забороняється відкривати деякі відправлення, що містять небезпечні

вантажі. Це може призвести до впливу шкідливих або небезпечних матеріалів на персонал та перешкодити відправленню такого вантажу у зв'язку з тим, що цілісність упаковки може більше не відповідати вимогам упакування відповідно до вимог стандартів та рекомендацій додатка 18 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію «Безпечне перевезення небезпечних вантажів по повітрю» та Технічних інструкцій з безпечного перевезення небезпечних вантажів повітрям (Doc 9284) ICAO.

3. Всі вантажні місця з небезпечним вантажем перевіряються під час приймання на предмет наявності слідів їх несанкціонованого відкриття.

4. Повітряні перевезення небезпечних вантажів виконуються з дотриманням вимог стандартів та рекомендацій додатка 18 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію «Безпечне перевезення небезпечних вантажів по повітрю» та Технічних інструкцій з безпечного перевезення небезпечних вантажів повітрям (Doc 9284) ICAO.

5. Якщо використання інших видів транспорту є практично неможливим або повне дотримання вимог, передбачених чинними технічними документами, суперечить державним інтересам, спеціально уповноважені центральні органи виконавчої влади мають право звільняти авіаперевізника від дотримання таких вимог з умовою, що буде виконано все можливе для досягнення загального рівня безпеки під час перевезення небезпечних вантажів на рівні, що забезпечується дотриманням вимог, викладених у зазначених документах.

6. Догляд небезпечного вантажу здійснюється персоналом служби авіаційної безпеки, який пройшов відповідне навчання з обслуговування небезпечних вантажів.

7. Під час надання небезпечного вантажу для перевезення, здійснюється

перевірка перевізних документів, декларації відправника небезпечних вантажів, наявності відповідного маркування та стану упаковки з метою виявлення пошкоджень та слідів несанкціонованого втручання до вмісту.

8. Після здійснення догляду небезпечні вантажі розміщуються у спеціально відведеному для небезпечних вантажів складському приміщенні.

8. Догляд людських рештків

1. Догляд людських рештків та урн з прахом, що відправляються у ручній поклажі/багажі/вантажі, здійснюється окремо від місця ручної поклажі/багажу/вантажу за допомогою РТІ та/або детектора вибухових речовин.

2. Людські рештки, що відправляються як несупроводжуваний багаж, підлягають догляду на загальних підставах.

9. Догляд вантажу та поштових відправлень з високим ступенем ризику

1. Вантаж та поштові відправлення вважаються з високим ступенем ризику, якщо вони мають ознаки несанкціонованого втручання (відкриття), що вказують на можливість розміщення заборонених предметів та речовин, або відповідають таким критеріям:

1) оперативна інформація вказує на те, що вантаж чи поштове відправлення є загрозою цивільній авіації, при цьому також враховується інформація щодо пунктів вильоту та призначення, маршруту, типу вантажу, а також результатів заходів контролю якості забезпечення авіаційної безпеки;

2) вантаж або поштове відправлення мають ознаки відхилення від норми та викликають підозру;

3) характер вантажу чи поштового відправлення такий, що базові заходи забезпечення безпеки не дозволять виявити заборонені предмети, які можуть бути загрозою для ПС (наприклад, саморобний вибуховий пристрій).

2. До вантажу та поштових відправлень з високим ступенем ризику застосовується два або більше методів догляду, один із яких має виявляти вибухові речовини, а саме догляд за допомогою обладнання виявлення слідів вибухових речовин (частинок та парів), автоматизованої системи виявлення вибухових речовин та пристроїв, застосування спеціально навчених службових собак чи ТЗД нового покоління.

До вантажу та поштових відправлень з високим ступенем ризику (вагою до 500 грам) застосовується догляд за допомогою РТІ під двома різними кутами з обертанням кожної одиниці вантажу та пошти під кутом від 60° до 90°.

XVII. Зберігання вантажу та поштових відправлень, що пройшли догляд

1. Вантаж та поштові відправлення, що пройшли догляд, мають зберігатися у відсіках, приміщеннях або будівлях, захищених від несанкціонованого доступу, ~~або~~ несанкціоноване відкриття яких контролюється шляхом використання пломб або замків, а також у місцях, де їх захист забезпечується системою сигналізації на періоди часу, коли відправлення залишено без нагляду.

2. Вантажне відправлення можна зберігати поза відсіками чи будівлями за умови, що воно захищене від несанкціонованого відкриття пломбами або замками та перебуває постійно протягом всього періоду зберігання під контролем служби авіаційної безпеки або системи відеоспостереження. У разі використання пломб та замків перевіряється їх цілісність.

3. Якщо для забезпечення безпеки вантажних та поштових приміщень чи

вантажного відправлення використовуються пломби, забезпечується контроль та облік їх запасів з метою недопущення несанкціонованого їх використання.

XVIII. Наземне транспортування вантажу та поштових відправлень

1. Транспортування вантажу та поштових відправлень, що пройшли догляд, здійснюється спеціально визначеними та обладнаними транспортними засобами.

2. Безпосередньо перед завантаженням здійснюються огляд вантажного відсіку транспортного засобу та нагляд за ним до завершення завантаження.

3. Відразу після завантаження забезпечується захист вантажного відсіку транспортного засобу, накладаються пломби та навішуються замки або забезпечується супроводження протягом маршруту перевезення.

4. Водіям не рекомендується залишати транспортні засоби без нагляду. У разі такої необхідності водії повинні після повернення до транспортного засобу перед продовженням руху впевнитися в цілісності пломб і замків на вантажних відсіках.

5. Під час перевезення вантажного відправлення до ПС або в наступний пункт зберігання воно перевіряється на відсутність ознак відкриття. Вантаж, що надходить із незахищених зон, підлягає догляду, включаючи перевірку пломб (у разі допуску в зону обмеженого доступу, що охороняється).

6. Якщо вантаж чи поштові відправлення, яке транспортувалося на вантажному ПС, перевантажується на пасажирське ПС, авіаперевізник, який приймає такий вантаж чи поштові відправлення, повинен впевнитись, що він має відповідний статус безпеки для такого перевезення.

7. Після приймання вантажу або поштового відправлення авіаперевізник чи призначений ним представник повинен:

- 1) впевнитися у відсутності будь-яких ознак несанкціонованого відкриття до їх завантаження на борт ПС;
- 2) визначити належні заходи догляду, які мають бути застосовані до будь-якого конкретного вантажного відправлення;
- 3) застосувати належні заходи догляду на достатньому рівні та задокументувати дані про застосовані заходи догляду;
- 4) забезпечити захист вантажного відправлення від несанкціонованого втручання;
- 5) забезпечити належний захист усіх вантажних відправлень, що розміщуються на борт ПС;
- 6) підготувати Декларацію про безпеку вантажного відправлення.

8. Якщо авіаперевізник вважає, що перевезення будь-якого вантажу може поставити під загрозу безпеку польоту та/або в цілому безпеку ПС, він має право відмовити в перевезенні такого вантажного відправлення.

XIX. Декларація про безпеку вантажного відправлення

1. Декларація про безпеку вантажного відправлення створюється у паперовому та електронному вигляді й заповнюється суб'єктом авіаційної діяльності, який здійснює догляд вантажу.

2. Декларація про безпеку вантажного відправлення містить такі відомості:

- 1) дані вантажовідправника;
- 2) індивідуальні дані (номер авіаційної накладної, номер внутрішньої накладної чи номер в системі відслідковування тощо);
- 3) вміст вантажного відправлення та/або відомості про консолідацію (якщо така є);
- 4) пункт відправлення вантажу;
- 5) пункт призначення вантажного відправлення;
- 6) статус безпеки вантажного відправлення із вказівкою щодо того, як його можна перевозити:
  - на вантажному чи поштовому ПС (SCO);
  - на вантажному, поштовому чи пасажирському ПС (SPX);
  - на пасажирському, вантажному, поштовому ПС відповідно до вимог, що застосовуються до вантажного та поштового відправлення з високим ступенем ризику (SHR);
- 7) причину присвоєння статусу безпеки із вказівкою на те, що зазначене вантажне відправлення пройшло догляд із застосуванням належних методів догляду, які необхідно зазначити, або звільнене від проходження догляду із вказівкою на підставу для звільнення;
- 8) заяву про те, що за наявних у відправника вантажу відомостей, вміст вантажного відправлення не становить небезпеки для перевезення на

пасажирському чи вантажному ПС;

9) заяву про те, що дане вантажне відправлення було захищене і не піддавалося несанкціонованому відкриттю під час перебування під контролем відправника;

10) підпис працівника, який пройшов відповідну підготовку та має право складати декларацію, або інший спосіб аутентифікації, якщо застосовується електронне передавання.

3. Декларація про безпеку вантажного відправлення складається тільки після завершення виконання процедур догляду персоналом служби авіаційної безпеки суб'єкта авіаційної діяльності або безпосередньо авіаперевізником.

4. Декларація про безпеку вантажного відправлення та правила її заповнення наведені у додатку 10 до цих Авіаційних правил.

XX. Обробка та завантаження вантажу і поштових відправлень

1. Захист будівель та інфраструктури вантажного комплексу здійснюється шляхом забезпечення безпеки як за периметром, так і в контрольованій зоні, що може охоплювати захист ПС, встановлення особи працівників та відповідний контроль доступу, а також передпольотні огляди/догляди ПС. Для захисту вантажних відправлень з моменту їх приймання у вантажний комплекс і до моменту завантаження на борт ПС застосовуються відповідні заходи безпеки.

2. Всі особи, які займаються обробкою та завантаженням вантажу, повинні:

1) завжди носити на видному місці перепустку встановленого зразка з

фотографією з метою ідентифікації;

2) оглянути вантажний відсік перед завантаженням та впевнитися у відсутності в ньому підозрілих осіб або предметів;

3) впевнитися в тому, що на вантажних відправленнях відсутні ознаки відкриття;

4) забезпечувати заходи з метою недопущення сторонніх осіб до вантажних відправлень на пероні або у вантажному відсіку ПС;

5) зупиняти осіб, які перебувають поблизу ПС або вантажних відправлень, не мають дійсної перепустки та поводяться підозріло.

XXI. Поводження з підозрілими вантажними та поштовими відправленнями

1. Підозрілі вантажні та поштові відправлення, що розглядаються як незахищений вантаж та поштове відправлення, забезпечуються належними заходами безпеки, підлягають догляду, перевозяться авіаперевізником тільки у тому разі, якщо можна стверджувати, що це відправлення безпечне, тому що не містить заборонених предметів.

2. Якщо в процесі здійснення процедур догляду у вантажному чи поштовому відправленні виявлено підозрілий предмет, працівник повинен:

1) не торкатися підозрілого предмета та негайно повідомити свого безпосереднього керівника про такий предмет;

2) у разі підтвердження підозри дотримуватися порядку дій у надзвичайній ситуації, а саме:

встановлення зв'язку з відповідною службою безпеки, правоохоронними органами;

з вантажним чи поштовим відправленням, де виявлено підозрілий предмет, повинні працювати тільки спеціально підготовлені співробітники підрозділів із знешкодження боєприпасів;

в координації з представниками Служби безпеки України та інших правоохоронних органів і аварійних служб брати участь у виконанні плану евакуації та плану дій у разі надзвичайної ситуації.

3. У разі ідентифікації забороненого предмета здійснюється оцінка загрози, відповідно до якої встановлюється, чи необхідно застосовувати додаткові заходи догляду щодо інших вантажних чи поштових відправлень з аналогічними характеристиками, (призначених для перевезення тим самим рейсом або в той самий пункт призначення чи таких, що надійшли від одного і того самого вантажовідправника або з того самого місця).

4. Про виявлення такого предмета повідомляється уповноважений орган з питань цивільної авіації, інші експлуатаційні структури (агенти з обслуговування, авіаперевізники), що використовують цей або сусідні об'єкти у відповідноєні до вимог плану координації дій у разі надзвичайної ситуації.

5. Предмети, які викликають підозру, до ПС не завантажуються.

XXII. Трансферний, транзитний вантаж та поштові відправлення

1. Трансферний вантаж та поштові відправлення, призначені для повітряних перевезень, проходять відповідний догляд перед завантаженням на борт ПС, якщо уповноваженим органом з питань цивільної авіації не запроваджено спеціальні процедури для підтвердження того, що трансферний вантаж та поштові відправлення, які прибувають до аеропортів України,

пройшли відповідний догляд.

2. Трансферний і транзитний вантаж та поштові відправлення, які прибувають автомобільним, залізничним або морським транспортом, для наступного перевезення ПС підлягають відповідному догляду.

3. Принципи догляду трансферного вантажу та поштових відправлень:

1) вантаж та поштові відправлення проходять догляд в пункті відправлення і мають бути захищені від несанкціонованого втручання;

2) статус безпеки вантажу та поштових відправлень присвоюється в пункті відправлення і чітко зазначається в Декларації про безпеку вантажного відправлення;

3) статус безпеки (в паперовому чи електронному вигляді) супроводжує кожне вантажне відправлення для того, щоб можна було перевірити статус безпеки кожного конкретного вантажу та поштового відправлення;

4) в пункті трансферу здійснюється догляд, якщо не діє механізм визнання, включаючи двосторонні чи багатосторонні угоди.

4. Транзитні вантажі та поштові відправлення звільняються від догляду в разі, якщо вони залишаються на борту ПС в пункті транзиту.

XXIII. Контроль на безпеку бортприпасів, бортового харчування, супутніх засобів та інвентарю, що застосовується для прибирання

1. Безпека приміщень

1. Приміщення, де здійснюються підготовка та зберігання бортприпасів, бортового харчування та супутніх засобів, призначених для перевезення та використання борту ПС, постійно охороняються шляхом забезпечення контролю доступу.
2. Вікна, завантажувальні/розвантажувальні доки закриваються відповідними пристроями та/або захищаються решітками.
3. Якщо суб'єкти наземного обслуговування, які займаються бортприпасами, бортовим харчуванням та супутніми засобами або прибиранням ПС, розміщені в зоні обмеженого доступу, що охороняється, виконуються всі вимоги щодо контрольованої зони. Якщо такі служби розміщені поза периметром аеропорту, бортові припаси та товари перевозяться до ПС в зачинених та опломбованих транспортних засобах.
4. Всі партії вихідних товарів та обладнання, яке доставляється в приміщення та застосовується для готування або обробки бортприпасів, бортового харчування та супутніх засобів, перед початком процесу готування відповідним чином розукомплектовуються для того, щоб впевнитися у тому, що в них не містяться предмети, обмежені та/або заборонені для перевезення, після чого вони зберігаються в безпечних умовах. Партії товарів, які не можна розукомплектувати (навушники, дорожні набори, аптечки першої допомоги, партії ковдр, пляшки з мінеральною водою тощо), опломбовуються продавцем чи постачальником цих товарів, щоб їх несанкціоноване відкриття було помітним.
5. За наявності будь-яких ознак пошкодження чи відкриття партій бортприпасів, бортового харчування та супутніх засобів компанія, що займається їх постачанням чи прибиранням, проводить ручний догляд зазначених партій для того, щоб впевнитися у відсутності в них предметів,

обмежених для перевезення.

6. Особи, які займаються приготуванням продуктів бортового харчування, включаючи комплектувальників контейнерів та візків, знаходяться під наглядом особи, відповідальної за виконання заходів з авіаційної безпеки, з метою недопущення розміщення ними якого-небудь предмета, обмеженого для перевезення, в продукти харчування або супутні товари.

7. Холодильні камери та холодильники, в яких розміщені готові продукти харчування, візки чи контейнери з бортовим харчуванням мають бути зачинені, якщо в їх безпосередньому використанні немає необхідності, а доступ до них має завжди контролюватися персоналом суб'єкта наземного обслуговування.

8. На кожну партію бортприпасів, бортового харчування та супутніх засобів складається відповідний документ, в якому зазначаються дані щодо характеру бортприпасів, бортового харчування та супутніх засобів, авіаперевізника, номера рейсу, дати, пунктів призначення та номерів встановлених пломб.

9. Суб'єкти наземного обслуговування, які виробляють бортове харчування (кейтерингові компанії) як у контрольованій зоні, так і за її межами, здійснюють заходи безпеки для запобігання несанкціонованому доступу на територію їх підприємств і розміщенню зброї, вибухових та інших небезпечних пристроїв і речовин у бортовому харчуванні та бортових припасах.

Розташовані за межами зони обмеженого доступу, що охороняється, кейтерингові компанії забезпечують захист бортового харчування від несанкціонованого доступу на ділянці від пункту приготування бортового харчування до зони обмеженого доступу, що охороняється.

10. Догляд бортового харчування здійснюється персоналом служби

авіаційної безпеки суб'єкта авіаційної діяльності на вихідній лінії цеху бортового харчування безпосередньо перед завантаженням в спеціальний транспортний засіб або під час потрапляння в зону обмеженого доступу, що охороняється.

2. Перевірка та опломбування транспортних засобів,
візків і контейнерів з бортприпасами, бортовим харчуванням
та супутніми засобами

1. Для захисту візків і транспортних засобів, що використовуються для розміщення та перевезення бортприпасів, бортового харчування та супутніх засобів, призначених для перевезення повітряним транспортом, використовуються пломби компаній, що займаються доставкою до ПС бортприпасів, бортового харчування та супутніх засобів, а також прибиранням ПС (при цьому використовують тільки номерні пломби, порушення яких є помітним).

2. Перед тим, як закрити візок чи контейнер з бортприпасами, бортовим харчування та супутніми засобами для відправлення на борт ПС, спеціально призначений працівник перевіряє візок чи контейнер та їх вміст для того, щоб впевнитися у відсутності предметів, обмежених та/або заборонених для перевезення, та очевидних ознак відкриття. Після завершення перевірки візки та контейнери з бортприпасами, бортовим харчування та супутніми засобами опломбовуються. Відповідні номери пломб зазначаються в накладній на відправлення транспортного засобу.

3. Особа, призначена для здійснення перевірки з метою безпеки, фіксує факт перевірки в документі на доставку, накладній на відправлення транспортного засобу або в замовленні авіаперевізника на поставку бортового харчування та проставляє в них свій підпис.

4. Персонал служби авіаційної безпеки експлуатанта аеродрому/аеропорту в контрольно-пропускних пунктах в'їзду в зону обмеженого доступу, що охороняється, та авіаперевізник під час доставки бортових припасів звіряють пломби, встановлені на транспортному засобі, з накладною на відправлення транспортного засобу. В разі виявлення розбіжностей із супровідною документацією або за наявності будь-яких ознак порушення пломб така партія не допускається в зону обмеженого доступу, що охороняється.

5. Якщо пломби використовуються на транспортному засобі, що здійснює доставку бортприпасів, бортового харчування та супутніх засобів в різні місця в межах зон обмеженого доступу, що охороняються, водій відчиняє їх в першому пункті доставки або біля в'їзду в зону обмеженого доступу, що охороняється. Під час наступних доставок бортприпасів, бортового харчування та супутніх засобів, що здійснюються в межах зони обмеженого доступу, що охороняється, транспортний засіб повторно не опломбовується, при цьому вантажне відділення транспортного засобу залишається зачиненим та/або перебуває під постійним контролем.

3. Товари, призначені для продажу на борту ПС та в критичних ділянках зон обмеженого доступу, що охороняються

1. Товари, призначені для продажу на борту ПС та в критичних ділянках зон обмеженого доступу, що охороняються, підлягають догляду на загальних підставах.

2. Магазини безмитної торгівлі та інші комерційні підприємства в аеропортах розробляють заходи контролю на безпеку відповідно до вимог Програми авіаційної безпеки аеропорту, які включають заходи контролю доступу до приміщень, що знаходяться в зоні обмеженого доступу, що

охороняється, гарантійні листи про відсутність у товарах предметів і речовин, які можуть бути використані для вчинення акту незаконного втручання, а також вимоги до набору і підготовки персоналу з питань авіаційної безпеки та перевірки їх анкетних даних.

3. Підприємства роздрібно́ї торгівлі зобов'язані дотримуватись вимог авіаційної безпеки, запроваджені в аеропорту, щодо продажу рідин, аерозолів та гелів.

XXIV. Догляд рідин, аерозолів та гелів

1. До рідин, аерозолів та гелів належать вода, інші напої, супи, сиропи, джеми, соуси, пасти, інші продукти харчування в соусах або із вмістом великої кількості рідини, креми, лосьйони, косметичні засоби, масла, парфуми, спреї, гелі, включаючи гелі для волосся та душу, піну для гоління, інші види піни, дезодоранти, пасти, включаючи зубну пасту, суміші, рідини з твердими речовинами, туш для вій, губна помада, а також будь-які інші продукти аналогічної консистенції.

2. Вимоги до перевезення в ручній поклажі рідин, аерозолів, гелів, призначених для особистого використання:

1) всі рідини, аерозолі, гелі перевозяться в ємностях місткістю не більше 100 мл кожна;

2) всі рідини, аерозолі, гелі, розміщені в ємностях більше 100 мл, до перевезення не приймаються (навіть якщо ємність заповнена частково), хоча перевезення пустих ємностей місткістю понад 100 мл дозволяється;

3) ємності з рідинами, аерозолями, гелями розміщуються в прозорому

поліетиленовому пакеті, що закривається, об'ємом не більше 1 літра. Розмір пакета об'ємом 1 літр має становити: 20,5 x 20,5 см, або 25 x 15 см, або еквівалентний розмір;

4) кожному пасажирові дозволяється перевозити тільки один такий пакет з рідинами, аерозолями, гелями, який надається для догляду окремо;

5) догляд рідин, аерозолів та гелів здійснюється із застосуванням ТЗД, ручного догляду;

6) звільнення від зазначених заходів допускається щодо медикаментів, дитячого харчування, включаючи молоко та продукти, призначені для задоволення спеціальних дієтичних потреб або інших медичних цілей.

3. Рідини, аерозолі, гелі, придбані в магазинах роздрібної торгівлі в аеропорту, ємність яких більше 100 мл, не пропускаються через пункти догляду.

4. У разі використання ТЗД для перевірки рідини, аерозолів та гелів їх об'єм для повітряного перевезення не обмежується.

XXV. Технічні вимоги до захищених від несанкціонованого відкриття пакетів

1. ЗНВП виготовляються з:

1) прозорого надміцного поліетилену низької щільності або еквівалентного матеріалу;

2) екологічно не шкідливого матеріалу, який утилізується (за можливістю);

3) розмір та товщина визначаються згідно з призначенням та мінімальною товщиною (50 мікрон).

2. На лицьовому боці ЗНВП для закриття пакета розміщуються:

1) захищена від несанкціонованого відкриття стрічка червоного кольору завширшки не менше 30 мм з клеєзахисною стрічкою завширшки 40 мм;

2) чутлива до притиснення самоклеюча стрічка з високим ступенем початкової клейкості для забезпечення надійності та розривоміцності;

3) вбудований елемент захисту або приховані графічні символи для виявлення несанкціонованого відкриття. У разі намагання видалити стрічку з'являється прихований до цього графічний знак, який витерти неможливо. Такий графічний знак має бути видимим навіть за температури замерзання або у разі нагрівання до точки плавлення пакета;

4) прихований захисний напис на зворотному боці стрічки, який може бути надрукований разом із зареєстрованим фірмовим символом або графічним знаком і який повторюється по всій довжині стрічки, є додатковим елементом захисту;

5) кромка, що повинна мати:

бокові та нижню заплавлені кромки (подвійним або широкополосним швом) завширшки не менше 15 мм з друкованим написом на кромках;

друкований напис на кромках «НЕ ВІДКРИВАТИ», або назву аеропорту чи експлуатанта ПС, або будь-який інший напис чи графіку, що повторюються, завширшки не менше 5 мм, які можуть виходити за межі кромки пакета;

методи заплавлення кромки (рельєфний малюнок) та захист внутрішніх поверхонь шва, що призводить до мінімуму ризиків несанкціонованого

відкриття.

б) Для напису передбачаються:

захисний знак зеленого кольору (Пантон 368С) всередині захисної прямокутної рамки. Діаметр такого знака має покривати не менше 33 % ширини пакета;

прямокутна рамка червоного кольору (Пантон 485С) в нижній частині пакета з написом «Не відкривати до прибуття в кінцевий пункт призначення. У разі відкриття пакета вміст може бути конфіскованим».

7) Для підтвердження та ідентифікації необхідно передбачити:

простір для квитанції/чека або кишеню всередині пакета на видному місці у верхньому кутку захисної прямокутної рамки. У квитанції/чеку має бути зазначена така інформація:

дата придбання у форматі дд/мм/рр;

місце придбання – держава, аеропорт та/або експлуатант ПС (із застосуванням міжнародних кодів);

номер(и) рейсу(ів) та за можливості прізвища пасажирів;

кількість та перелік придбаних та розміщених у ЗНВП товарів;

походження пакета із вказівкою наступної інформації:

трилітерний код для визначення держави, в якій був наданий ЗНВП пасажиру, або міжнародної авіакомпанії (для забезпечення продажу на борту ПС) з метою визначення походження ЗНВП;

назва виробника з повним реєстраційним номером ІСАО;

інвентарний код і захисний код або елемент захисту ЗНВП на підприємстві роздрібною торгівлі та в магазинах. Для захисного коду або елемента, які призначені для забезпечення належного контролю за ЗНВП по всьому ланцюгу постачання, а також забезпечення можливості їх відслідкування на випадок проведення розслідування, конкретної технології не передбачено, проте необхідно використовувати індивідуальну нумерацію та

позначення достовірності.

3. На зворотному боці ЗНВП можуть бути зазначені емблеми або логотипи конкретних аеропортів чи підприємств роздрібною торгівлі.

XXVI. Звільнення від дотримання правил щодо кількості перевезення рідин, аерозолів, гелів

1. Звільнення від дотримання правил щодо кількості перевезення рідин, аерозолів, гелів надається у разі, якщо рідина, аерозоль чи гель призначені для використання під час подорожі та необхідні з медичних причин або для дієтичних потреб, у тому числі дитяче харчування, службою авіаційної безпеки під час проходження догляду.

2. Пасажир повинен надати доказ необхідності в таких речовинах.

3. У разі перевезення рідин, аерозолів, гелів, що необхідні під час подорожі, враховується тривалість всієї подорожі, а не тільки тривалість польоту.

4. Рідини, аерозолі, гелі, необхідні для медичних цілей, ємність яких перевищує 100 мл, згідно з приписом лікаря або придбані без рецепта, допускаються до перевезення, якщо їх необхідно перевозити в пасажирському салоні та їх об'єм не перевищує кількості, необхідної для подорожі. Для підтвердження приналежності цих ліків пасажир опитується щодо характеру ліків, необхідності їх приймання, частоти та дозування приймання. Такі питання ставляться з урахуванням принципів непередбачуваності та виявлення поведінкових характеристик. Дозволяється перевезення речовин, які не є ліками, але застосовуються для медичних цілей (лід для підтримки температури призначеного для пересадки органу, кров або препарати крові та напої тощо),

якщо їх використання виправдано з медичної точки зору.

5. Спеціальні дієтичні потреби включають рідини або продукти харчування, які надзвичайно необхідні для здоров'я пасажирів, дитяче харчування за умови, що дитина також подорожує, або спеціальні продукти харчування, необхідні пасажирів, які не сприймають лактозу чи глютен. Працівник служби авіаційної безпеки з метою підтвердження приналежності цих рідин і продуктів харчування та необхідності їх вживання, ставить питання пасажирів про їх тип, частоту та дозування приймання. Такі питання задаються з урахуванням принципів непередбачуваності та виявлення поведінкових характеристик. Інші продукти для дітей включають вологі серветки, молоко або сік, стерилізовану воду та харчування у вигляді рідини, гелів, пасти.

6. На прохання персоналу служби авіаційної безпеки суб'єкта авіаційної діяльності пасажир надає доказ достовірності звільнених рідин, аерозолів, гелів. Звіряється прізвище на наліпці придбаних за рецептом ліків з прізвищем у посадковому талоні. У разі якщо ліки придбані без рецепта, рішення приймається на основі того, яка кількість ліків необхідна на час польоту із врахуванням можливих затримок або відхилень від маршруту. Якщо ліки придбані за рецептом, пасажир повинен надати довідку від лікаря (якщо на наліпці ліків не зазначено прізвище пацієнта).

7. Звільненню для трансферних пасажирів підлягають рідини, аерозолі та гелі, які придбані в магазинах безмитної торгівлі в пункті вильоту та перевозяться трансферними пасажирів. Такі рідини, аерозолі та гелі приймаються для подальшого перевезення, якщо у пасажирів є квитанція/чек як доказ здійснення покупки, та якщо він не залишав контрольованої зони аеропорту. ЗНВП з рідинами, аерозолями та гелями перевіряються на предмет несанкціонованого відкриття.

XXVII. Застосування спеціально навчених службових собак

1. Спеціально навчені службові собаки застосовуються для виявлення вибухових речовин у випадках:

1) догляду вантажів та поштових відправлень;

2) догляду багажу, що перевозиться у вантажному відсіку;

3) як додатковий метод для підвищення ефективності виявлення вибухових речовин під час:

огляду ПС;

догляду транспортних засобів;

догляду аеропортових та бортових припасів;

догляду осіб та ручної поклажі;

огляду таких об'єктів, як пасажирські аеровокзали, ангари для технічного обслуговування, вантажні сховища.

2. Спеціально навчені службові собаки повинні мати здатність виявляти та подавати сигнал у разі виявлення вибухової речовини.

3. Виявлення вибухової речовини не залежить від її форми, положення або розміщення.

4. Спеціально навчені службові собаки повинні подавати сигнал тривоги в пасивній формі у разі виявлення вибухових речовин.

XXVIII. Обладнання та системи забезпечення безпеки

1. Суб'єкти авіаційної діяльності експлуатують технічні засоби та обладнання забезпечення безпеки лише тих виробників, що мають сертифікати відповідності на таке обладнання, видані уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

2. Обладнання для проведення догляду рідин, аерозолів, гелів, обладнання для виявлення слідів вибухових речовин, обладнання систем виявлення вибухових речовин, сканери для догляду осіб, стаціонарні металошукачі потребують обов'язкового визнання з боку ЄКЦА на відповідність європейським стандартам.

2. Обладнання, що застосовується для забезпечення безпеки цивільної авіації, експлуатується відповідно до вимог інструкцій і правил, розроблених виробником такого обладнання.

3. Суб'єкти авіаційної діяльності розробляють інструкції із застосування ТЗД відповідно до вимог інструкцій і правил, розроблених виробником такого обладнання.

4. Суб'єкти авіаційної діяльності, що експлуатують ТЗД, забезпечують його тестування перед кожним включенням або на початку кожної зміни в разі цілодобової його експлуатації. Результати тестування вносяться до Протоколу тестування технічних засобів догляду, що наведений у додатку 11 до цих Авіаційних правил.

5. Стаціонарні металошукачі мають відповідати стандарту 2 ЄКЦА та таким вимогам:

1) генерувати звуковий або візуальний сигнал тривоги у разі виявлення металевих предметів;